

партнерство з місцевими громадами у сфері переробки дозволяє знизити тарифні навантаження за рахунок статусу соціально відповідального бізнесу.

Таким чином, економічна активність виробничо-торгівельних підприємств у контексті сталого підприємництва перестає бути суто комплаєнс-функцією. Вона перетворюється на стратегічний драйвер, що підвищує операційну ефективність через енергозбереження, скорочує регуляторні ризики та залучає капітал. Ключовим індикатором успіху стає не окремий прибуток, а «потрійний підсумок»: планета, люди, прибуток у взаємопов'язаній динаміці. Тільки такі підприємства зберігають ліцензію на діяльність у довгостроковому горизонті.

Література

1. Ананьєва О., Білокриницький О., Фельтін О. Комплексна діагностика ефективності системи управління капіталом підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. №4(80). С. 100-107. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-80-100-107>
2. Ананьєва О., Гойко А. Аналіз сучасного стану та тенденції розвитку концепції дизайнерського мислення в діяльності підприємств. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. Серія: економіка, психологія та управління*. 2025. №6. <https://doi.org/10.54929/3041-2390-2025-06-04-01>
3. Румик І. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності в українській економіці. *Збірник наукових праць «Вчені записки Інституту економіки та права «КРОК»*. 2007. №16. С. 89-95.

УДК 378:330.341

Гончаренко І. М., к.е.н., доцент,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У дослідженні розглянуто роль підприємницької освіти у формуванні сталого підприємництва в умовах сучасних глобальних викликів. Визначено сутність сталого підприємництва як інтеграції економічних, соціальних та екологічних аспектів діяльності. Проаналізовано вплив освітніх програм на формування підприємницького мислення та компетенцій сталого розвитку. Обґрунтовано значення університетів як центрів інноваційної екосистеми та

розвитку стартапів. Визначено ключові напрями вдосконалення підприємницької освіти на засадах сталого розвитку.

У сучасних умовах трансформації економіки та посилення глобальних викликів важливе значення має концепція сталого розвитку, яка передбачає збалансоване поєднання економічних, соціальних та екологічних інтересів. Одним із ключових механізмів досягнення цих цілей є розвиток підприємництва нового типу, тобто сталого підприємництва.

Водночас усвідомлюється, що формування такого підприємництва неможливе без відповідної освітньої бази. Підприємницька освіта виступає вагомим інструментом формування компетенцій, необхідних для створення інноваційних і соціально відповідальних бізнесів. Саме тому дослідження ролі підприємницької освіти у забезпеченні сталого розвитку постає актуальним науковим завданням.

Сучасні наукові підходи вчених-економістів визначають стале підприємництво як діяльність, спрямовану на досягнення економічної ефективності одночасно з урахуванням соціальних та екологічних наслідків. У дослідженні Миколенко О. П. зазначається, що концепція сталого підприємництва передбачає формування нової моделі бізнесу, орієнтованої на довгострокову результативність та відповідальність перед суспільством [1].

Особливість такого підприємництва полягає в консолідації інноваційних підходів, ощадливого використання ресурсів та соціальної спрямованості. Це уможливорює для підприємств не лише адаптуватися до змін зовнішнього середовища, але й активно впливати на його розвиток.

Підприємницька освіта, як ключовий чинник формування компетенцій сталого розвитку, сприяє розвитку критичного мислення, креативності та здатності до прийняття відповідальних управлінських рішень.

Як свідчать результати дослідження Volkova M. та ін., інтеграція принципів сталого розвитку в освітньо-професійні та освітньо-наукові програми виявляється необхідною умовою підготовки сучасних фахівців та дозволяє формувати у здобувачів вищої освіти системний підхід до економічних процесів і розуміння їхнього впливу на суспільство [3]. Варто відмітити особливу важливість використання міждисциплінарного підходу в освітньому процесі, який забезпечує поєднання знань з економіки, екології та соціальних наук та сприяє формуванню комплексного бачення підприємницької діяльності. У матеріалах наукових конференцій підкреслюється, що підприємницька освіта повинна включати компоненти екологічної відповідальності, соціального підприємництва та етичного управління [2].

Сучасні заклади вищої освіти виступають платформами для формування інноваційних ідей, розвитку стартапів та взаємодії з бізнес-середовищем і, таким чином, відіграють важливу роль у розвитку підприємницької освіти. У дослідженні Gubik A., Vartha Z. підкреслюється, що ефективність університетів у формуванні підприємницького мислення залежить від використання практико-орієнтованих методів навчання, таких як бізнес-симуляції, стартап-проекти та бізнес-інкубатори [4]. Крім того, особливе значення має формування підприємницької культури, яка стимулює студентів до ініціативності, інноваційності та готовності до ризику.

Вищезазначене передбачає оновлення змісту освітніх компонентів, впровадження інноваційних методів навчання та розвиток партнерства між університетами та бізнесом.

Ключовим чинником ефективності навчання також є практична спрямованість підприємницької освіти. Впровадження проєктного навчання, стажувань та співпраці з підприємствами дозволяє студентам отримати реальний досвід підприємницької діяльності, що наразі є найзатребуванішим у молоді.

До найбільш ефективних форм практико-орієнтованого навчання можна віднести:

- участь у стартап-проектах;
- вирішення реальних бізнес-кейсів;
- взаємодію з підприємницьким середовищем;
- використання цифрових технологій в освітньому процесі.

Такі підходи сприяють формуванню у здобувачів вищої освіти професіоналізму, необхідного для створення сталих бізнес-моделей.

Таким чином, можемо зробити висновок, що підприємницька освіта - це вагомий інструмент формування сталого підприємництва, оскільки забезпечує розвиток компетентності, необхідної для створення успішних інноваційних, соціально відповідальних та екологічно орієнтованих бізнесів.

Подальші більш глибокі дослідження повинні бути спрямовані на вдосконалення моделей підприємницької освіти з урахуванням сучасних викликів глобальної економіки.

Література

1. Миколенко О. П. (2025). Концепція сталого підприємництва та сталої ефективності малого та середнього бізнесу // Підприємництво та інновації. 2025. (36), 140-148.
2. Entrepreneurship education as a tool to achieve sustainable development goals: conference materials. Kyiv: KNUTD, 2024.

3. Бухаріна Л. М. (2018). Підприємницька освіта як передумова розвитку економіки на регіональному рівні. Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства: тези I Міжнародної науково-практичної конференції Житомир: ЖДТУ, 2018. С. 498-501

4. Baumol, W.J.; Litan, R.E.; Schramm, C.J.; Strom, R.J. Innovative Entrepreneurship and Policy: Toward Initiation and Preservation of Growth. In The Economics of Small Businesses: An International Perspective; Physica-Verlag Heidelberg: Heidelberg, Germany, 2011; pp. 3–23.

5. Gubik A., Bartha Z. (2025). Student perception and the efficacy of universities in shaping the entrepreneurial mindset. 2025. URL: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2509.21414>

UDK 378:330.34:005

I. Honcharenko, PhD, Associate Professor,
D. Honcharenko, master's stud., MgIESP1-25
Kyiv National University of Technologies and
Design, Kyiv, Ukraine

ENTREPRENEURIAL EDUCATION IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT: INTERNATIONAL APPROACHES AND DIRECTIONS OF TRANSFORMATION

This study examines contemporary approaches to the development of entrepreneurship education in the context of implementing the concept of sustainable development. It analyzes international initiatives and scientific approaches to the development of entrepreneurship competencies focused on sustainable development. It identifies the role of educational institutions in training a new type of specialist capable of implementing the principles of sustainable entrepreneurship. The necessity of transforming educational programs in accordance with global sustainable development goals is substantiated.

The current stage of global economic development is characterized by the growing role of knowledge, innovation, and human capital. At the same time, global challenges related to climate change, social inequality, and resource constraints necessitate a transition to a sustainable development model. Entrepreneurship plays a